

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

06.11.2025 nr 11.1-1/25/2171-2

Eesti avatud valitsemise partnerluse tegevuskava 2025-2029

Riigi Tugiteenuste Keskus koostööstab Eesti avatud valitsemise partnerluse tegevuskava 2025-2029. Lisame juurde mõned ettepanekud:

- **Lk 1, sissejuhatus**
Soovitus tuua dokumendi alguses selgelt välja avatud valitsemise põhimõtted, millele tegevuskava tugineb: läbipaistvus, vastutus, kaasamine, koosloome, inimkesksus, andmepõhisus jm. See loob raamistiku, millele tegevuskava tugineb ja aitab lugejal mõista, millised väärtused ja põhimõtted suunavad tegevuste valikut ja elluviimist.
- **Lk 2 - tegevuskava 2025-2029**
Sõnastusettepanek: „kaasata ühiskonda“ asemel „kaasata inimesi ja organisatsioone“. Konkreetsem sõnastus aitab selgemalt määratleda, keda kaasatakse ja muudab kaasamise eesmärgi arusaadavamaks.
- **Lk 2 - tegevus 1.1 kasvatame poliitikakujundajate koostöö- ja kaasamisoskusi**
Tegevuskavast ei tule välja, kuidas üldiselt kaasamiskogemust (nt Riigikantselei Innotiim, erinevad asutused, sh RTK) võiks tegevustesse sisse tuua. Sellest lähtuvalt ettepanek kaasata häid praktikaid ja kogemusi kaasamisest erinevatesse planeerimis- ja arendusprotsessidesse ja kirjeldada, kuidas neid süsteemselt rakendada.
Infona: RTK on valmis jagama oma teadmisi ja kogemusi erinevate koosloomeformaatide ja õigusdisaini rakendamisel, sh poliitikakujundajate koostöö- ja kaasamisoskuste kasvatamisel.
- **Lk 5 - tegevus 1.1. Kasvatame poliitikakujundajate koostöö- ja kaasamisoskusi**
Ettepanek lisada soovitusena otseste kaasamismeetodite kasutamine (nt kasutajaintervjuud, fookusgrupid jm) ning selgitus, kuidas tagatakse nende mõju otsustusprotsessidele. Oluline, et kaasamine oleks sisuline, mitte formaalne ning otseste meetodite kasutamine ja nende mõju kirjeldamine suurendab usaldust ja tagab, et kogutud sisendit arvestatakse otsusete tegemisel.

- **Lk 6 - tegevus 1.1, Tegevuse etapp: Heade kaasamis- ja koosloomepraktikate ning -meetodite kirjeldamine tööriistakastis**
Infona: RTK on valmis koosloome ranitsa loomise protsessi panustama.
- **Lk 9 - tegevus 1.3 katsetame uuenduslikku avaliku sektori tulemustasustamise süsteemi** Ettepanek: Hinnata sellise süsteemi kasutamise mõju katsetamisjulgusele (nt piloteeritava projekti kontekstis) ja kirjeldada, millised mõõdikud väljendavad selle positiivset (või ka negatiivset) mõju. Lisame juurde, et tulemustasu on muutuvpalk ja muutuvpalga kogusumma kalendriaastas ei tohi ületada 20% ametniku selleks kalendriaastaks kavandatud põhipalgast (ATS. §61 punkt 5)
- **LK 11- tegevus 2.1. Kasutame andmeid ja uusi tehnoloogiaid otsustamiseks-** siin on oluline seadusandlik tugi. Täna on üle tähtsustatud andmekogude põhimäärused ja seal sätestatud andmete kogumise eesmärk. Kui tahta kiirelt andmeid kasutada mingi uue eesmärgi täitmiseks, siis seda paindlik teha ei ole.
- **Lk 17 - tegevus 2.2 Suurendame avalike otsuste tegemise läbipaistvust, tegevuse seos AVP väärtustega**
Lause: *"Samuti toetavad need läbipaistvust ja võimaldavad hinnata nii protsessi kui ka eelnõude kvaliteeti."*
Ettepanek täiendada sõnastust: *"Samuti toetavad need seaduseelnõude arusaadavust kodanikele, läbipaistvust ja võimaldavad hinnata nii protsessi kui ka eelnõude kvaliteeti."*
Õigusdisaini vaates on oluline, et normitehnika ja õigusloome kvaliteet toetaksid seaduste arusaadavust, läbipaistvust ja võimaldaksid hinnata nii protsessi kui ka tulemuste kvaliteeti. See aitab muuta õigusloome inimestele arusaadavamaks ja suurendab usaldust.
- **Üldine tähelepanek tehisaru rakendamise osas**
Tegevuskava ei käsitle tehisaru rakendamise temaatikat, sh riski, et kodaniku kontakt riigiga võib koosloomeprotsessides muutuda (nt koosloomet ei tehta enam kodanikega, vaid tehisintellektiga). Ettepanek kirjeldada, kuidas kaasata vastutustundlikult tehisaru nii, et kodaniku kontakt ja sisuline kaasamine ei kaoks.
- **Üldine tähelepanek andmepõhise väärtuse loomisel koosloomeprotsessides mõjude hindamisel**
Tuua sisse andmepõhise väärtuse loomise võimalused koosloome protsessides, näiteks simulatsioonide loomine tehisintellekti abil poliitikakujundamise mõjude hindamisel (nt ennustav analüütika, mis põhineb riigis olemasolevatele andmetele).

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Sell
toetuste arendamise osakonna juhataja

Kaisa Alto
5811 5360
kaisa.alto@rtk.ee